

СТЬОПА ЧИ СТЕПАН БАНДЕРА?

Форись Я.

Національний університет «Львівська політехніка»
Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Кафедра прикладної лінгвістики
yaryna.forys@ukr.net

Науковий керівник – **Фаріон І. Д.**, д. ф. н., доц., професор кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка»

Стьопа чи Степан Бандера? Ми часто задумуємось над цим. Як правильно? І як же врешті нам розмовляти. Це я і намагатимусь у цій розвідці з'ясувати.

Отож, Степан Андрійович Бандера народжений 1 січня 1909 в с. Старому Угринові (нині Калуський район) Івано-Франківської області. Український політичний діяч, один із чільних ідеологів і теоретиків українського націоналістичного руху ХХ століття, а після розколу Організації українських націоналістів – голова Проводу ОУН-Б.

Прізвище Степана Бандери останнім часом увійшло в повсякденність. Про нього згадують, як про велику людину, адже історія його життя неоднозначна і має багато загадок для інших. І в кожного своя думка про нього і про його діяльність. Негативне ставлення до Бандери серед людей пояснюється тим, що він був політиком. І не таким, як інші. Саме тому радянська влада формувала негативну думку про нього та його діяльність. Але не всі люди мали вбачати в ньому ворога. Багато українців дивляться на Бандеру з протилежного погляду. «Українці бачать в ньому живу людину, вдалого політика, лідера націоналістичної організації. Вони не бачать в ньому сатану, якого бачили радянські люди протягом багатьох років. Переосмислення Бандери відбулось ще у 90-х роках», – розповідає Вахтанг Кіпіані [3].

Чому після 110 років від його народження постає питання Стьопа чи Степан Бандера? Невже ми дожились до цього. Наші бабусі і дідусі ніколи б собі в житті не дозволили назвати таку велику людину якимось «Стьопою».

Та який же це *Стьопа*? Це має звучати гордо СТЕПАН БАНДЕРА. Людина, про яку завжди говорять з гордо піднятою головою і навіть трішки тривожним і певною мірою наляканим голосом. А тепер кожен запитаймо, чому ми почали сумніватись у цьому прекрасному імені.

Чим нам не вгодив *Степан*, що ми знайшли йому альтернативу? Та, мабуть, тим, що ми завжди прагнемо нового, а про своє забуваємо та не цінуємо.

Як казав Шевченко:
*За шмат гнилої ковбаси
У вас хоч матір попроси,
То оддасте..., [4].*

Які же великі та повчальні слова, написані у XIX столітті, і зберігають свою актуальність аж дотепер.

Отож, *Степан* чи *Стьопа Бандера*? Людина, яка стільки зробила для свого народу, яка прагнула свободи і справедливості, яка досягнула вищого і була так по-нікчемному вбита. Людина, якій не дали дожити свого віку (як і більшості), а просто безсовісно стерли з лица землі.

Від одного лише почутого слова СТЕПАН БАНДЕРА тремтять коліна і здригається усе тіло. Людина, яка за справедливості була двічі ув'язнена, довічно заслуговує на оце принизливе «*Стьопа*».

Соромно було б навіть подумати про таке, не те, щоб сказати чи написати.

Нам подають такі варіанти імені *Степан*, як: *Степко, Степанко, Стефко, Штефко і Штефцьо* (в Галичині), *Степаха, Стефік* та інші. А московською, ну звісно ж, є свої варіанти імені: *Степан, Стефан (Стёпа, Стёпка, Стенька)*.

А церковна форма дає нам *Стефан (Степан)*. Отож, звідки ж взялось усім відоме «*Стьопа*»?

З'ясуємо, як же називали друзі Бандеру. Вони кликали Бандеру, як *Стефко*. Як і має бути українською, і це при тому, що ми були під владою Польщі. Друзі та знайомі не шукали альтернативи, а називали своїми рідними іменами. Про *Стьопа, Степашка* і т. д. і мови не могло бути.

То ж навіщо ми собі це взяли і привласнили. Нащо нам чужого, якщо в нас і свого вдосталь.

Ось один витяг з книжки Василя Яремчука «У лабетах долі». Книжка присвячена борцям національно-визвольної боротьби, які віддали своє життя за Україну, за її Волю, серед них і величному Степану Бандері. Ось про що там йдеться: «...проходжі люди дивилися на мене. Не знаю, що вони думали про мене – чи ненавиділи, чи співчували. Малі діти і школярі гукали: „дядя Стьопа.... дядя Стьопа!...» (*Степан Бандера*). *То їх вчителі у школі і навчили, так щоб збуджувати ненависть до нас – патріотів своєї знедоленої батьківщини...» [2, с. 46].*

З цього можна сказати про те, що така велична людина не прагнула, щоб її називали таким безглуздим ім'ям, наче насміхаючись. Йому було неприємно це ні чути, ні бачити в якихось зверненнях. Навіть у відео, які ми можемо переглянути у відкритому доступі в Інтернеті, москалі згадають про нього, як не «*Стьопа Бандера*», а як «*Степан Бандера*» (звісно зі спаплюженим наголосом на ім'я та особливо на прізвище).

То чому ж ми не поважаємо свого і не цінуємо, невже так важко зберегти своє, а не «йти в Європу», і все змінювати, забувати своє та переписувати історію нашого народу та свою історію. Як то кажуть: «Життя нічому не вчить», все по колу. І ми єдині, хто може це зупинити і зберегти для наступників.

Степан Бандера вірив у кращу долю свого народу, незалежність своєї держави та її процвітання. Він вірив у Бога і в прекрасне майбутнє України, незважаючи на наклепи, злі жарти, безпідставну критику. Він йшов уперед, не зраджуючи своїх політичних думок. *Степан Бандера* – це приклад нескореності, духовний наставник для кожного з нас – патріотів своєї держави. Тож кожний почнімо з себе.

Бо як кажуть в народі: «Не цурайся свого, бо получиш зла чужого».

І рано чи пізно ми здолаємо все. Повернемо свого *Степана Бандера*, бо як казав великий пророк України Тарас Шевченко:

*Борітеся – поборете
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
Ї воля святая! [5].*

Література

1. Назаренко. О. Рабченко В. *Степан Бандера: Герой, Ворог або міф*. URL: https://mymedia.org.ua/articles/freedomukraine/stepan_bandera_geroy_vorog_abo_m_f.html (дата звернення 25.03.2019).
2. Яремчук В. А. *У лабетах долі: спогади*. Львів: ВЦ «Край», 2007. С. 152
3. Вахтанг Кініані. *Яким насправді був Степан Бандера: історична правда*.
4. URL: <http://vikna.if.ua/news/category/ua/2015/01/03/27608/view> (дата звернення 25.03.2019).
5. URL: <http://litopys.org.ua/shevchenko/shev229.htm> (дата звернення 25.03.2019).
6. URL: http://svatovo.ws/shevchenko_verses_caucasus.html (дата звернення 25.03.2019).